

SBĚRATELSKÉ+NOVINY

THEODOR PIŠTĚK: NA NÁVŠTĚVĚ U HARRACHŮ, 1977, olej na plátně, 160 × 190 cm, cena: 3 240 000 Kč, Galerie Kodl 19. 5. 2013, foto: Jan Rasch

SBĚRATELÉ ZAČÍNÁJÍ OBJEVOVAT POVÁLEČNÉ UMĚNÍ

Nejen klasická moderna

Poválečné umění v loňském roce definitivně potvrdilo své postavení druhého nejdůležitějšího segmentu aukčního trhu. Segmentu, který ovšem oproti klasické moderně stále skýtá značné možnosti pro svůj další růst.

Jednou z událostí roku byl nový rekord v této oblasti, částka 6 milionů korun zaplacená v květnu na aukci Galerie Kodl za obraz *Dívka se švihadlem* od Mikuláše Medka. To je současně zatím nejvíc, kolik u nás bylo za jednotlivé dílo poválečného umění kdy v aukci zaplacené. Medkovo plátno pochází ze závěru 50. let, tedy z jeho nejvíce ceněného tvůrčího období, které se dlouho na aukcích téměř neobjevovalo. Připomeňme, že hranice 3 milionů korun Medkův obraz dosáhl poprvé v listopadu 2011. Předchozí rekord v oblasti poválečného umění držel od března 2011 rozměrný olej Václava Boštíka z roku 1995 vydražený za 5,3 milionu korun.

Od dalšího z milionových klasiků českého poválečného umění, Zdeňka Sýkory, prošla v uplynulém roce trhem dvě výrazná díla a obě úspěšně. Akryl *Šikmá struktura* z roku 1968 se prodal za 2,6 milionu a olej *Skrvný* datovaný do roku 1990 odešel za 1,9 milionu korun. Na první letošní aukci společnosti 1. Art Consulting se pak jeden ze Sýkorových liniových obrazů, *Linie 212* z roku 2002, prodal dokonce za 3,97 milionu korun.

Titul nejdražšího žijícího autora po Zdeňku Sýkovi, který zemřel v létě 2011, převzal malíř Theodor Pištěk. Jeho nedostatková plátna ze 70. let loni vůbec poprvé opustila privátní trh a objevila se také na aukcích. Částka 3,24 milionu korun, za kterou byl na květnové aukci Galerie Kodl vydražen obraz *Na návštěvě u Harrachů*, je jednou z nejvyšších cen zaplacených za žijícího autora. Dražba této malby přitom začínala o celý milion níže, než kolik činila konečná částka. Připomeňme, že osmdesátiletý Pištěk

měl o rok dříve retrospektivu v Národní galerii. Na trhu se pak na podzim objevila ještě další dvě jeho díla z téhož období. Zatímco *Pozdní odpoledne* se prodalo taktéž s nárůstem za 2,04 milionu korun, olej *Ze života* zůstal neprodán.

Na novou nejvyšší cenu, která těsně přesáhla hranici 1 milionu korun, se loni v květnu u European Arts dostal Robert Piesen se svou strukturální abstrakcí *Gehinnom* ze 60. let. Dynamiku segmentu poválečného umění však nejlépe ilustruje několik nových cenových rekordů, které loni padly v řadu statisíců korun. Svůj autorský rekord výrazně navýšil například Jiří Načeradský, jehož charakteristický raný obraz *Běžci Chataway a Pirie* z roku 1964 se prodal za 720 tisíc korun. Navýšení svého aukčního maxima dosáhl loni i Vladimír Kopecký, autor, jehož nej kvalitnější díla se dosud prodávala výhradně privátně. Za malbu *Brána* z konce 60. let kupec u Prague Auctions zaplatil 212 tisíc korun. Na nový cenový rekord ve výši 660 tisíc korun dosáhl i *Sedící provazolezec*, kvalitní figurální malba Otakara Slavíka ze závěru 70. let. Za stejnou částku, a rovněž v novém autorském rekordu, se na aukci 1. Art Consulting prodal i jeden z původních variabilů Radka Kratiny, *Hřivnáč (Velká bílá struktura)*.

Hned dvakrát loni překonala svůj dosavadní aukční rekord také dvojice Libenský-Brychtová. V říjnu se v aukci galerie Sýpka prodal jejich *Modrý objekt* z roku 1995 za 780 tisíc a o měsíc později byla na aukci Dorothea vydražena skleněná plastika *Siluety města III* z roku 1989 dokonce za 1,32 milionu korun. Vůbec poprvé se tak cena ateliérového skla v aukci dostala přes jeden milion korun. **Marcela Chmelařová**

KRÁTCE

Vrchol aukční sezóny

PRAHA Květen je tradičně jedním z vrcholů aukční sezóny. Ve čtvrtek 15. května se uskuteční aukce společnosti 1. Art Consulting, na úterý 20. května má aukci naplánován aukční dům European Arts a na čtvrtek 22. května Arthouse Hejtmánek. O víkendu 24. a 25. května se konají hned tři aukce: V sobotu to bude aukce Dorothea, v neděli pak společná aukce galerií Kodl a Vltavín a rovněž aukce galerie Sýpka. Nabitý měsíc v úterý 27. května zakončí aukce společnosti Arcimboldo. www.artplus.cz

Martin Zet: Svátek práce

PLZEŇ Od 2. května do 5. června se v Galerii města Plzně uskuteční výstava čtyřiapadesátiletého konceptuálního umělce a performeru Martina Zeta nazvaná *Svátek práce*. Zet loni získal Cenu od Vladimíra Kokolii – putovní cenu udělovanou umělci a teoretiky mladšími pětaticeti let umělcům starší generace, které vnímají jako vlivné a inspirativní osobnosti. Profilový rozhovor s Martinem Zetem čtenáři najdou v květnovém čísle časopisu Art+Antiques. www.artcasopis.cz

Šíma ze soukromých sbírek

PRAHA Museum Kampa do konce června hostí výstavu obrazů Josefa Šímy zapůjčených ze soukromých sbírek. Komorní výstava nabízí ve zkratce průřez celou Šimovou tvorbou. Vrcholem přehlídky jsou jeho pozdní abstraktní krajiny, některé česká veřejnost dosud nikdy neměla možnost vidět. Výstavě se věnuje také dubnové číslo Art+Antiques. www.museumkampa.cz

Vzpomínka na Karla Tutsche

BRNO V Richard Adam Gallery (dříve Wannieck Gallery) je možné do 25. května zhlédnout obsáhlou výstavu současného německého malíře Christiana Macketanze. Jde o dodatečnou poctu brněnskému galeristovi Karlu Tutschovi, který Macketanzovy obrazy vystavoval v legendární brněnské galerii Na bidýlku již v 90. letech. www.ragallery.cz

Aj Wej-wej u sousedů

BERLÍN Výstavní síň Martin-Gropius-Bau připravila výstavu slavného čínského umělce a disidenta Aj Wej-weje. Ačkoliv je Aj držen v domácím vězení, řada vystavených děl byla vytvořena speciálně pro Berlín. Jde o umělcovu dosud největší samostatnou přehlídku, která se rozprostírá na ploše tří tisíc metrů čtverečních. Navštívit ji je možné do 7. července. www.gropiusbau.de

Vše o trhu s uměním

ART+ je zpravodajským portálem o trhu s uměním a databází aukčních výsledků, která momentálně čítá již více než 120 tisíc záznamů. Přístup do redakční části je otevřený všem, databázová část portálu je zpoplatněna. Odběratelé Zdravotnických novin nyní mají možnost získat přístup do placené části na 30 dní zdarma. Při registraci stačí vyplnit kód c4074856. Nabídka platí do 17. 5. 2014. www.artplus.cz

STANISLAV LIBENSKÝ, JAROSLAVA BRYCHTOVÁ: SILUETY MĚSTA III, 1989 sklo, 51 × 73 × 20 cm, cena: 1 320 000 Kč Dorotheum 23. 11. 2013

EDITORIAL

Srdeční záležitost

Redakce Art+Antiques a Zdravotnických novin sídlí naproti sobě na jedné chodbě. S kolegy ze „Zdrávek“ se setkáváme na poradách, u kopírky či u automatu na kávu a většinou mluvíme o všem jiném než o práci. Na novou lékovou vyhlášku či budoucnost Protonového centra nemám vyhraněný názor (což je eufemisticky řečeno, že jen matně tuším, o co se vlastně jedná). Na druhou stranu, oni se také příliš neorientují v nekonečné sáze, kterou je obsazení postu generálního ředitele Národní galerie...

Asi i proto nám trvalo tak dlouho, než nás napadlo, že bychom mohli udělat něco společně, že i čtenáře Zdravotnických novin by mohlo zajímat něco z toho, o čem píšeme v Art+Antiques či na našem partnerském webu ART+. Ostatně sběratelství umění má mezi lékaři dlouhou tradici. Jeden aktuální příklad za všechny: Národní galerie chystá na konec května výstavu *Nečekané dědictví*, na které představí obrazy Toyen, Jindřicha Štyrského, Josefa Šímy a dalších osobností české moderny, které galerii před pěti lety odkázala lékařka Alena Žižková-Lind.

Zpětně viděno je na myšlenku vydávat speciální přílohu, jejíž první číslo právě držíte v rukou, překvapivé vlastně jen to, že nás nenapadlo dřív. Sběratelské noviny budou vycházet minimálně dvakrát do roka a naši snahou bude upozorňovat vás na nejzajímavější výstavy, výtvarné publikace i trendy v oblasti trhu s uměním. Doufám, že vás články, které jsme pro vás připravili, zaujmou a třeba i inspiroují. Sběratelství nakonec není ani tak záležitostí peněz, jako lásky k umění. Například rakouský lékař (opět lékař!) Rudolf Leopold svou dnes slavnou sbírku děl Egona Schieleho začal v 50. letech budovat ze studentského kapesného. ■

Jan Skřivánek,
šéfredaktor Art+Antiques

K RETROSPEKTIVĚ JANA KUBÍČKA

Výstava, kterou jsme nestihli

Galerie hlavního města Prahy připravila na jaro velkou retrospektivu Janu Kubíčkově, jednomu z výrazných představitelů českého konstruktivního umění. Vzpomínku na malíře, který zemřel loni v říjnu, pro Art+Antiques napsala ředitelka galerie Magdalena Juříková.

JAN KUBÍČEK:
9 KRUHŮ S DISLOKACEMI, 1983
akryl na plátně, á 100 × 100 cm

JAN KUBÍČEK: RETROSPEKTIVA

MÍSTO — Městská knihovna
POŘADATEL — Galerie hl. města Prahy
KURÁTOR — Hans-Peter Riese
TERMÍN — 23. 4.–10. 8. 2014
www.ghmp.cz

Kubíčkově výstavě se bude věnovat i květnové číslo Art+Antiques. Předplatitelé časopisu mají na výstavě nárok na snížené vstupné.

Jan Kubíček odešel, aniž by se dočkal své velké retrospektivy, kterou připravuje Galerie hlavního města Prahy na jaro 2014. Pociťuji za něj hořkost, kterou trpěl po celou dobu, co jsem jej potkávala. Byl dotčen nevšímavostí místního prostředí, které mu věnovalo až na výjimky chabou pozornost. Ačkoli se tuto nedostatečnost snažili mnozí nějakým způsobem kompenzovat, vnímal tuto situaci někdy až zbytečně přecitlivěle, přesto byl až do posledního možného okamžiku velmi činorodý, a když nemohl malovat, velmi soustředěně kreslil. Připravoval se tak k velkému malířskému rozmachu, ke kterému už bohužel nedošlo.

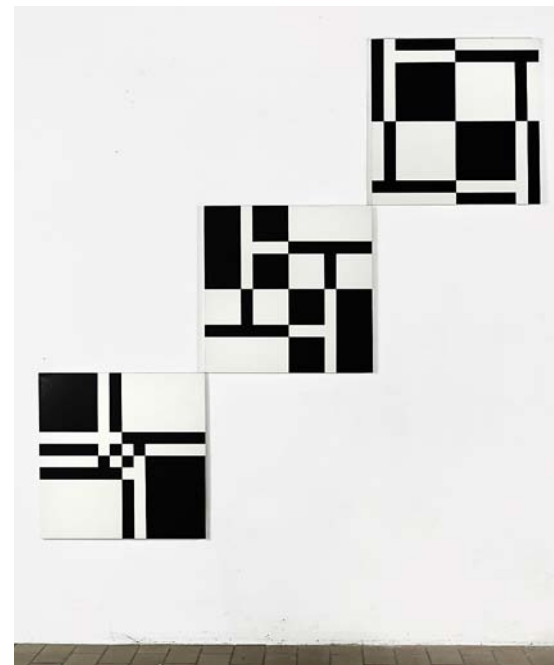
To, že se jeho dílu nevěnovaly velké instituce, mělo mnoho důvodů a jedním z nich byla také jeho mentalita. Od prvních kontaktů s ním k realizaci výstavy bylo nutno ujit dlouhou cestu a vyzbrojit se téměř nadlidskou trpělivostí, neboť Jan Kubíček měl ve zvyku připravovat výstavu neobyčejně vypracovanou metodou, kdy nejdřív vytvořil miniatury vlastních děl, které pak pečlivě a s rozvahou umísťoval do předem připraveného modelu výstavního prostoru. Tento proces jej v posledních letech už dost vyčerpával, takže nakonec své závazky odřekl.

Hans-Peter Riese, který výstavu pro GHMP kurátorsky připravuje, je pro tento úkol ideální osoba, neboť jako sběratel, publicista a teoretik stál po Kubíčkově boku už od 60. let a dovedl mistrovsky překonávat jeho balancování mezi touhou a nechutí k takové výzvě. Když jsme se v říjnu s Janem Kubíčkem loučili ve Strašnicích, posteskl jsme si oba, že nám na výstavě v Městské knihovně, kde bychom před zahájením Jana na kolečkovém křesle doprovázeli, bude chybět jeho syčivý nesouhlas a lamen-tace nad naším počináním.

Jan Kubíček měl rád Kolín a přítele Jiřího Balcaru, se kterým si na toulkách rodným městem vyměňoval názory na umění. Tam vznikla jeho raná díla ovlivněná ještě poetikou Skupiny 42. Zejména scény šerícího se dne a světelné kužely nočních lamp dopadající na průčelí a chodníky zasahovaly jeho představivost v mnohem citovější poloze, než jakou jsme zvyklí potkávat v jeho zralé tvorbě.

Prošel si také krátkou fází zájmu o strukturální malbu, ale záhy v ní rostla vůle strukturovanou plochu organizovat do striktně vymezených ploch. Zanedlouho se v nich přímo fyzicky objevily smaltované tabulky s domovními čísly a později citace jiných pouličních návštěv a cedulí. Tento dotek letřismu už měl v sobě silné racionální pohnutky, které jej krok za krokem přiváděly k ještě redukovanejší formě, která skončila až u jednoduchého překlopování geometrických útvarů, čtverce a kruhu.

Tato systematicky pojatá hra s množením a otáčením tvarů i pouhých obrysů dospěla k takové variabilitě postupů, že se i autor sám, umanutý přesným fázováním objektů v ploše, musel někdy s odstupem

JAN KUBÍČEK: PROGRES – SYSTÉM VE 3 FÁZÍCH, 1970–79
akryl na plátně, á 65 × 65 cm

času korigovat, když repeticí dohledal nějakou nepřesnost. A to nebylo vůbec snadné, jelikož technicky dokonale čistý malířský přednes barevné plochy musel být mnohokrát dotahován k naprosté kompaktosti s velkou trpělivostí až mnoha dalšími nanesenými vrstvami. Podobně laboratorní byl jeho přístup ke kresbě a kolážím, které v klinicky čistém prostředí svého ateliéru a na úzkostně organizované ploše pracovního stolu s pečlivostí vyšíváčky dlouhé hodiny šrafoval nebo s posedlostí modeláře lepil na čtvrtky.

Kromě malby se věnoval od konce padesátých let až do poloviny osmdesátých také fotografii, a to na dost obdobném půdorysu jako v malbě. Nejprve pozoroval městský kolorit, a zejména periferii či pestrou kolážovitost poutí a cirkusového prostředí, později pak omšelou krásu detailů na dvorku rodného domu a nakonec pracoval s fotogramy, které využívají principy geometrických analýz a náhodných přeskupení jako na jeho plátnech.

Aby se mohl nerušeně věnovat práci na tak výsostném teritoriu, jako je konkrétní umění, živil se řadu let užitou grafikou. Její sumu jsme zatím nemohli nikde spatřit, pouze v publikaci *Český filmový plakát* (Moravská galerie v Brně, Ex Libris Praha, 2004) se objevila řada jeho návrhů, které však představují pouze zlomek z rozsáhlé tvorby pro podobné a ještě užitárnější účely.

Budeme mít během přípravy výstavy i katalogu neustále na paměti mistrovi preciznost, abychom se jí příliš nevzdalovali, ale zároveň abychom nepodlehli a neztratili se v přísných siločarách jeho úvah, neboť jeho impozantnímu dílu neuškodí lehký nadhled. ■ Magdalena Juříková

STAROŽITNOSTI
VLADIMÍR ANDRLE
NÁKUP • PRODEJ • PORADENSTVÍ

☞ Křižovnická 1, 110 00 Praha 1
☎ 222 311 625
✉ krizovnicka@antiqueandrle.cz
🌐 www.antiqueandrle.cz

ANTIQUES
CINOLTER

Maiselova 9, 110 00 Praha 1, tel.: +420 222 31 98 16, GSM: +420 602 31 76 67
e-mail: mcinolter@antiqueprague.cz, www.antiqueprague.cz

ROZHOVOR S MÁRIÍ GÁLOVOU

Člověk by měl sbírat, co se mu líbí

Aukční síň Dorotheum, v jejímž čele již více než deset let stojí Mária Gálová, má na českém trhu s uměním výjimečné postavení. Nejen svou dlouhou tradicí a vazbou na Vídeň, ale také tím, že zaměstnává nejvíce expertů. Dorotheum má vlastní odborníky na obrazy, užité umění i šperky.

Mezi lékaři je tradičně řada lidí se zájmem o umění. Pozorujete to i na vaší klientele?

Ano, je to opravdu tak. Lékaři tvoří zásadní skupinu naší klientely. Nad důvody, proč tomu tak je, jsem se již několikrát zamýšlela sama. Vysvětluji si to především tím, že jsou to vzdělaní lidé s náročnou profesí, která pro duševní harmonizaci vyžaduje kompenzaci stykem s věcmi pozitivními, příjemnými a estetickými. Lékaři vždy patřili a patří k elitě národa a sociálně minimálně do vyšší střední třídy, což je přece jen jedním ze základních předpokladů k tomu, aby si člověk mohl dovolit sbírat umění dlouhodobě a s určitou koncepcí. A možná to má i trochu filosofické podhoubí v tom, že umění prezentuje hodnoty, které jsou tak trochu v kontrastu s pomíjivostí lidského života.

Co byste doporučila někomu, kdo dosud umění nekupoval, ale rád by začal?

Především bych mu doporučila řídit se svým srdcem a svým instinktem. To samozřejmě nestačí, ale je to důležitý výchozí moment. Nemá smysl obklopovat se něčím, co mu nebude přinášet potěšení. Když si ujasní, co mu je blízké, je dobré věnovat čas získání validních informací. Sledovat trh s uměním, navštívit aukce, výstavy, prolistovat publikace, vhodné je také najít někoho, na jehož úsudek se může spolehnout, kdo mu pomůže se zorientovat. Na začátek bych určitě doporučila udělat si i jasnou cenovou strategii. Pak záleží na konkrétní situaci. Pokud jsou jeho možnosti v řádech milionů a hodlá koupit pouze pár kousků na dlouhá léta, volila bych osvědčená jména. V případě, že disponuje menší sumou a rád by vytvářel „živou“ sbírku, raději bych doporučila současné umění nebo třeba grafiku. Tak se může sbírka obměňovat a postupně zkvalitňovat.

Jak se v posledních pěti letech, kdy se hovoří o ekonomické krizi, proměnil trh s uměním?

Trh s uměním je jedním z mála odvětví, kterým krize napomohla, alespoň částečně. Z řad movitých lidí, jejichž důvěra ve finanční produkty byla otřesena, se vytvořila nová skupina kupujících hledajících alternativu. Větší poptávka po kvalitních uměleckých předmětech, především obrazech, vytvořila vyšší, často rekordní ceny, což se samozřejmě příznivě projevilo na celkových obrazech. Na druhou stranu krize poznamenala segment střední a nižší cenové kategorie. Mnozí z těch, kteří si dopřávali kupovat

CV

Mária Gálová je ředitelkou aukčního domu Dorotheum od roku 2003, před tím vedla Programovou divizi Správy Pražského hradu. Pod její taktovkou proběhl například rozsáhlý projekt *Deset století architektury*. Dorotheum je pobočkou stejnojmenné rakouské aukční síně, která funguje kontinuálně od roku 1707. Zakladatelem společnosti, která původně sloužila jako zastavárenský úřad města Vídně, byl císař Josef I. Jméno firma získala na konci 18. století podle bývalého kláštera sv. Dorothy, ve kterém našla své sídlo. Na jeho místě roku 1901 nechal císař František Josef vybudovat honosný městský palác, který společnost vlastní do dnešních dnů. Pražské Dorotheum pořádá čtyři aukce do roka (nejbližší se uskuteční v sobotu 24. května), na kterých je nabízeno volné umění i starožitnosti. Loni sběratelé na aukcích Dorothea utratili 100 milionů korun. Specializovaná aukce kolekce dvanácti obrazů Františka Muziky ze soukromé sbírky v Německu, které se do České republiky vrátily po čtyřiceti letech, byla podle Ročenky ART+ jednou z nejvýznamnějších událostí loňského roku. www.dorotheum.cz

Trh s uměním je jedním z mála odvětví, kterým krize napomohla, alespoň částečně. Z řad movitých lidí, jejichž důvěra ve finanční produkty byla otřesena, se vytvořila nová skupina kupujících hledajících alternativu.

díla pro radost, přesunuli umění do kategorie předmětů zbytných, a tudíž ho kupovat přestali, alespoň na nějakou dobu.

Velkým mediálním tématem jsou investice do umění – je investiční motivace opravdu tak důležitá, nebo stále převažují sběratelé tradičnějšího ražení?

Domnívám se, že hranice mezi těmi dvěma tábory je velmi křehká a flexibilní. Asi neznám nikoho ze sběratelů, koho by zároveň nezajímala i finanční stránka jejich nákupu a potenciální možnost jeho zhodnocení. Naopak znám případy, kdy se z jednostranně orientovaných investorů, stali časem milovníci umění. I když se tyto dvě skupiny přece jen odlišují ve vzorcích chování, z mého pohledu není až tak podstatné, která motivace u nich převažuje.

Je pro české sběratele těžké nakupovat na zahraničních aukcích? Účastní se například vaši klienti aukcí vídeňského Dorothea?

Myslím, že ještě pořád v mnoha případech sehrává negativní roli jazyková bariéra, také samozřejmě komplikace s nastudováním jiných aukčních pravidel, s tím, jak dílo převážet, pojišťovat atd. Bohužel to také platí obráceně, často se nám stává, že naše legislativa a různé administrativní bariéry jsou pro

zahraniční zájemce natolik odrazující, že od záměru nakupovat v aukci, raději předem odstoupí. Je to v konečném důsledku velká škoda nejen pro obchodníky s uměním, ale určitě také pro příjmy do státní pokladny. Je v neprospěch nás všech, že si to málokdo z kompetentních v tomto kontextu uvědomuje.

Kdybyste si z vaší loňské nabídky mohla sama pro sebe vybrat jedinou věc, co by to bylo a proč?

S dovolením bych si vybrala dva favority. Tím prvním by byl olej Františka Muziky *Věž II*, který jsme prodávali v naší speciální podzimní aukci. Vlastnit kterýkoliv z autorových nabízených olejů by pro mne bylo velkým potěšením, nicméně tento mne oslovil nejvíc ze všech. Svým naprosto atypickým, ale velmi efektním rozměrem, svou kompaktností, barevností, ale hlavně silou tajemnosti, kterou v sobě ukrýval. Pokaždé, když jsem na něj hleděla, objevovala jsem nové detaily a významy. Byl mi blízký i svou výraznou symbolikou prchavosti času. To druhé dílo by bylo z úplně jiného soudku, z oblasti autorského skla. Nádherná, modrošedá mísa Františka Víznera pro mne ztělesňuje objekt tvarově i barevně elegantní dokonalosti. Patří k tomu nejlepšímu, co v poválečné době v oboru sklářského designu vzniklo, a pro mne osobně jsou mísy i další objekty autora prostě nepřekonatelné. ■ Jan Skřivánek

INZERCE

Předplatte si Zdravotnické noviny a získejte
půlroční předplatné Art+Antiques zdarma.

Na stránkách
zdravky.cz uveďte kód
ZN514SN

Nabídka platí do 5. 5. 2014 pouze pro nové předplatitele a pro standardní roční předplatné.

Loos v Praze

Byt manželů Hirschových byl první z plzeňských realizací Adolfa Loose. Do dnešních dnů se však z tohoto luxusního apartmánu nic nezachovalo. Záchrany a znovuvzkříšení se však dočkal alespoň mládežnický byt jejich syna Richarda. Místo v Plzni se ale dnes nachází v Praze.

O existenci bytu Richarda Hirsche se starší odborná literatura vůbec nezmiňovala. Vladimír Lekeš, dnes majitel aukční síně a galerie Adolf Loos Apartment and Gallery, jej objevil v roce 1988, když pátral po zbytcích slavného bytu Richardových rodičů, který je znám z fotografií ze 30. let. Z něj se však nic nezachovalo. Mobiliář byl za války rozkraden a vestavěné prvky pak vzaly zaskvě při přestavbě bytu pro potřeby mateřské školky na začátku 60. let. Richardův byt se dochoval díky tomu, že zde k obložení stěn nebyl použit mramor, ale levnější dubové dřevo. Interiér byl ale v zanedbaném stavu a majitelé o něj nejevili žádný zvláštní zájem. Když se chystali byt přestavovat, Vladimír Lekeš od nich veškeré vybavení koupil.

KNIHA
B. RUKSCHCIO:
APARTMÁN RICHARDA
HIRSCH
VYDAVATEL
Adolf Loos Apartment
and Gallery, 2013
CENA
590 Kč

ZREKONSTRUOVANÝ INTERIÉR APARTMÁNU V PRAZE, foto: Martin Polák

Zachráněný interiér hlavního pokoje přestěhoval do Prahy a po náročné rekonstrukci před čtyřmi lety zpřístupnil v bytě v ulici U Starého hřbitova. Volné vybavení se nedochovalo, a tak vhodné kusy shání doslova po celém světě. Odmítá se spokojit s pouhými nápodobami, ale hledá autentický Loosův nábytek s doložitelnou proveniencí. Stůl a čtveřicí židlí například získal ve Velké Británii. „Je to nábytek z apartmánu manželů Rosenfeldových z Vídně. Když utíkali před nacisty, vzali si jej do Anglie s sebou. U tohoto stolu kdysi sedával například Sig-

mund Freud,“ vypráví Lekeš. Jen tam, kde dobové kusy nejsou dostupné nebo použitelné, jako v případě elektrických zástrček či vypínačů, si nechal zhotovit novodobé repliky.

„Takto pečlivá rekonstrukce stojí mnoho peněz, energie i času. Většinou si ji může dovolit jen stát a mám velkou radost, že existují i soukromníci, kteří se do něčeho takového pustí,“ chválí Lekeše historik architektury Burckhardt Rukschcio, spoluautor autoritativní knihy *Adolf Loos: Leben und Werke* z roku 1982, který dohlížel na rekonstrukce většiny Loosových

realizací ve Vídni a jako odborný konzultant v oboru památkové péče pracuje po celé Evropě. Byl poradcem rovněž při rekonstrukci pražské Müllerovy vily.

Adolf Loos se narodil roku 1870 v Brně a po první světové válce se stal československým občanem. Od poloviny 20. let až do své smrti v roce 1933 žil v Paříži. „To, že měl československý pas, byla jen souhra historických okolností. Rozhodně nebyl českým architektem, stejně jako nebyl rakouským architektem. Považoval se za Evropana či světoobčana. Na druhou stranu je pravda, že byl vděčný, že mu československý stát přiznal penzi v době, kdy ji potřeboval,“ vysvětluje Rukschcio.

Svou studii o historii bytu v monografii, kterou vlastním nákladem vydala společnost Adolf Loos Apartment and Gallery, Burckhardt Rukschcio uzavírá slovy: „Můžeme říci, že apartmán Richarda Hirsche byl vskutku pozoruhodným interiérem s pečlivě vybraným zařízením pro mladého muže, který se zde mohl plně věnovat svým zálibám a studiu. Příjemný pocit pohodlí vás zaplaví při vstupu do tohoto prostoru i dnes.“ Kniha nyní vyšla v druhém, rozšířeném vydání. ■ Jan Skřivánek

Sobě k slávě a umění ke cti

Letos uplyne 130 let od dokončení stavby pražského Rudolfinu. Slavnostně otevřeno bylo 7. února roku 1885 za účasti tehdy šestatřicetiletého korunního prince Rudolfa, po němž budova dostala své jméno. Stavba víceúčelového Domu umělců podle projektu architektů Josefa Zítka a Josefa Schulze trvala osm let a celou ji financovala nejstarší česká banka Böhmsche Sparkasse, která je přímým předchůdcem dnešní České spořitelny. Stavba přišla na 2 miliony zlatých, což v dnešních cenových relacích odpovídá přibližně jedné miliardě korun. Německý tisk banku chválil, že Dům umělců zbudovala „sobě k slávě, umění ke cti a městu na ozdobu“, český si naopak stěžoval, že na realizaci se podílelo málo českých umělců a řemeslníků.

Obdobné výtky se opakovaly i o pár let později, když banka uspořádala soutěž na výzdobu hlavní dvorany nové budovy. Nejen, že se jí mohli zúčastnit všichni umělci „v Rakousko-Uherském mocnářství buď narození anebo uselí“, což se českým vlastencům nelíbilo, ale na prvních dvou příčkách se umístili vídeňští malíři Eduard Veith a Juli-

us Schmid. Až třetí místo obsadil Čech Adolf Liebscher. Nejvýznamnější představitelé české historické malby, kteří se etablovali na výzdobě Národního divadla, Brožík, Hynais a Ženíšek se také soutěže vůbec nezúčastnili.

Výběrové řízení bylo vyhlášeno v polovině roku 1890 s uzávěrkou v březnu následujícího roku. Termín odevzdání návrhů byl následně o půl roku prodloužen, protože poskytnutý čas byl umělcům kritizován jako příliš krátký a soutěž navíc kolidovala s přípravami Jubilejní výstavy, které se na protest naopak neúčastnili čeští Němci. Počítalo se s výzdobou všech čtyř stěn dvorany. Námetem měla být oslava architektury a sochařství, malířství, uměleckých řemesel a samozřejmě také hudby. „Jest žádoucno, aby těmito malbami znázorněn byl vývoj těchto umění v Čechách,“ dodává zadání.

Tři oceněné návrhy ze čtrnácti doslých spořitelna odměnila peněžní cenou. Malířské skici Veitha, Schmidu a Liebschera se tak staly součástí umělecké sbírky České spořitelny, která je nyní – poprvé po více než 120 letech – představuje na výstavě *Rudolfinum: příběh soutěže*.

VÝSTAVA
RUDOLFINUM:
PŘÍBĚH SOUTĚŽE
POŘADATEL
Galerie České spořitelny
KURÁTORKA
Veronika Hulíková
TERMÍN
2. 4. – 29. 6. 2014

JULIUS SCHMID: ALEGORIE ČECHIE JAKO ZÁŠTITY UMĚNÍ A BLAHOBYTU

běh soutěže. V Galerii České spořitelny je výstavu možné navštívit do konce června. Všichni tři umělci počítali pro každou stěnu s ústředním výjevem rámovaným po každé straně dvěma vedlejšími malbami. Zatímco oba vídeňští malíři pro všechny výjevy navrhli narativní historizující scény, Adolf Liebscher nejkrásnější panely pojal jako alegorické figury jednotlivých druhů umění. Zajímavé je také sledovat, které epochy si autoři vybrali – Julius Schmid velebí období vlády Karla IV. a Rudolfa II., Adolf Liebscher naopak poměrně netradičně věnoval ústřední výjevy svých obrazů umění baroka.

Pokud si hned nemůžete vybavit, jak finální malby v dvoraně Rudolfinu vypadají, je to tak správně. Žádné totiž nikdy nevznikly a interiéry Domu umělců nakonec zůstaly bez původně zamýšlené malířské výzdoby. Vítěz soutěže Eduard Veith pouze dostal možnost vymalovat ústředí Böhmsche Sparkasse, jejíž budova na Národní třídě dnes slouží jako sídlo Akademie věd. Stávající centrála České spořitelny v Rytiřské ulici, ve které se výstava koná a která byla postavena ve stejné době, původně patřila Městské spořitelně pražské, což je druhý historický bankovní ústav, na nějž dnešní spořitelna navazuje. ■ Jan Skřivánek

INZERCE

MAISELOVA 4, PRAHA 1
+ 420 222 327 845, + 420 603 272 226
starozitnosti.antique@email.cz **DENNĚ 9.30 - 20.00**
www.antikpraha.cz/galerie-maiselova

ANTIQUÉ

Aukční síň
Antikvity
Praha, s. r. o.

21. aukce
se koná dne
28. 4. 2014
od 16.00 hod

Vyšehradská 2,
Praha 2, 128 00
www.antikvity.cz

INDEX SOUČASNÉHO UMĚNÍ

Současné umění pohledem bankéřů

Královskou sběratelskou disciplínou je sběratelství současného umění. Umět odhadnout, který autor bude jednou tak drahý, jako jsou dnes umělci klasické moderny, vyžaduje dobrý přehled po současné výtvarné scéně i dávku štěstí. K lepší orientaci má začínajícím sběratelům napomoci nový index, který je společným projektem J&T Banky a portálu ART+.

J&T Banka Art Index představuje aktuální pořadí českých výtvarníků narozených v druhé polovině 20. století. Vychází z předpokladu, že vlastní hodnotu umění nelze objektivně změřit, že však lze posuzovat úspěšnost umělecké kariéry. Index zohledňuje účasti na výstavách a bienále, výtvarná ocenění či zastoupení galeriemi, celkem osm různých kategorií. Finální žebříček pak vzniká prostým součtem dosažených bodů. Posuzováno takto bylo na čtyři sta autorů, zveřejněna pak byla první stovka. Jakkoliv nelze klást automaticky rovnítko mezi vysoké umístění a uměleckou kvalitu, nabízí index zajímavou zprávu o současné výtvarné scéně a pro sběratele může být pomocným vodítkem při zvažování nákupů současného umění.

Do výsledného bodového součtu jsou započítávány pouze akce uskutečněné v posledních deseti letech. Toto časové omezení bylo zvoleno z praktických důvodů (obtížná dohledatelnost starších výstav) i proto, že J&T Banka Art Index je zamýšlen jako zpráva o aktuálním stavu, nikoli jako definitivní hodnocení významu a uměleckých kvalit jednotlivých autorů. Sledované období se bude průběžně posouvat (výstavy starší deseti let se vždy škrtnou) a dá se očekávat, že v důsledku toho se z roku na rok dočkáme výraznějších posunů v umístění jednotlivých umělců.

Na čelních příčkách žebříčku se umístili autoři, kteří patří k nejúspěšnějším českým umělcům v mezinárodním kontextu. O žádném z nich nelze říct, že je ve světě kdoví jak slavný, v rámci odborné komunity jsou však známí a objevují se na důležitých mezinárodních výstavách. Svá díla také častěji prodávají v zahraničí než v Česku, neboť domácí sběratelé jsou většinou velice konzervativní. Na aukcích jsou dražena hlavně díla z první poloviny 20. století, ze současného umění je pak největší zájem o malbu. Méně tradiční média – a v první desítce najdeme hlavně představitele různých poloh konceptuálního umění – se u nás prodávají výrazně hůře.

Podíváme-li se na český trh s uměním z delší časové perspektivy, platí, že autoři, kteří se dokázali prosadit ve světě, dosahují nejvyšších cen. Týká se to nejen Františka Kupky či Toyen, ale i staršího umění. Z 19. století se nejdrážejí prodávají Alfons Mucha, Václav Brožík či Václav Radimský, kteří vesměs prožili část života v Paříži, tehdejším centru uměleckého světa. Vysoké umístění v žebříčku není zárukou nejvýhodnější investice, dává však jistotu, že daní autoři nezapadnou a jejich díla se v budoucnu nestanou zcela neprodejnými. Ve srovnání s cenami klasické moderny je současné umění velice levné.

POŘADÍ	JMÉNO	ROK NAROZENÍ	MÉDIUM	BODY
1	Jiří Kovanda	1953	koncept	3522
2	Kateřina Šedá	1977	akce/koncept	2712
3	Eva Kotátková	1982	socha/kocept	2241
4	Zbyněk Baladrán	1973	koncept	2085
5	Ján Mančuška	1972	koncept	1945
6	Krištof Kintera	1973	socha	1630
7	Dominik Lang	1980	socha/kocept	1459
8	Filip Cenek	1976	video	1445
9	Tomáš Vaněk	1966	koncept	1419
10	Markéta Othová	1968	foto	1407
11	Jiří David	1956	malba/socha	1279
12	Hynek Alt/Aleksandra Vajd	1976/1971	foto	1154
13	Josef Bolf	1971	malba	1107
14	Jan Nálevka	1976	koncept	1091
15	Ondřej Brody	1980	koncept/socha	1090
16	Alena Kotzmannová	1974	foto	1083
17	Daniel Pitín	1977	malba	1075
18	Milena Dopitová	1963	socha/objekt	1052
19	David Černý	1967	socha	1030
20	Pavel Mrkus	1970	video	950
21	Jan Merta	1952	malba	936
22	Matěj Smetana	1980	socha/objekt	912
23	Jiří Skála	1976	koncept	890
24	Tomáš Svoboda	1974	koncept	874
25	Jakub Nepraš	1981	video	866

POŘADÍ	JMÉNO	ROK NAROZENÍ	MÉDIUM	BODY
26	Michal Pěchouček	1973	malba/foto	860
27	Jiří Thýn	1977	foto/koncept	832
28	Václav Stratil	1950	malba	829
29	Jan Šerých	1972	malba/koncept	825
30	Jiří Černický	1966	malba/objekt	819
31	Petr Nikl	1960	malba/akce	796
32	Adam Vačkář	1979	video	769
33	Pavla Sceranková	1980	socha/kocept	730
34	Michal Gabriel	1960	socha	722
35–36	Radim Labuda	1976	video	718
35–36	Jaroslav Róna	1957	socha/malba	718
37	Federico Díaz	1971	socha	717
38	Michaela Thelenová	1969	foto	704
39	Vasil Artamonov/Alexej Klyuykov	1980/1983	koncept	702
40	Barbora Klímová	1977	koncept	695
41	Michal Škoda	1962	koncept	690
42	Alice Nikitinová	1979	malba	683
43	Jan Pfeiffer	1984	koncept	669
44	Jiří Franta/David Böhm	1978/1982	kresba/koncept	659
45	Jiří Surůvka	1961	malba	656
46	Isabela Grosseová	1976	video/instalace	649
47	Vendula Chalánková	1981	malba/instalace	648
48	Vladimír Kokolia	1956	malba	645
49	Petr Kvičala	1960	malba	639
50	Lukáš Rittstein	1973	socha	635

JIRÍ KOVANDA: LÍBÁNÍ PŘES SKLO, Tate Modern, 2008

Problémem tedy není ani tak pořizovací cena jako schopnost odhadnout, kdo ze současných umělců bude za padesát, sto let ještě někoho vůbec zajímat.

Zatímco v zahraničí lze s jistým zjednodušením definovat cosi jako obecný profil perspektivního mladého umělce – vystavoval v těch a těch galeriích, zúčastnil se těch a těch skupinových přehlí-

dek –, v našem případě je to s ohledem na problematický stav centrálních galerijních institucí mnohem obtížnější. J&T Banka Art Index je pokusem, jak dát sběratelům do ruky aspoň nějaké vodítko. Jako v případě jakéhokoli jiného indexu však platí, že jde o zjednodušený popis velice komplexní situace. Kdyby podobný žebříček existoval za první republiky, například již zmiňovaný František Kupka by se patrně umístil až někde v jeho druhé polovině, neboť v meziválečném období stál spíše stranou výstavního provozu.

Ačkoliv je index určen hlavně široké veřejnosti, v rámci výtvarné komunity vzbudil značný rozruch. Zaznívaly výtky jak proti samotnému principu bodování umění, tak hlasy zpochybňující nezávislost jeho autorů. Známy sběratel současného umění Richard Adam jej však na portálu Artalk.cz hodnotil poměrně příznivě: „Přístup, kteří autoři při sestavování žebříčku zvolili, je asi jediný možný, jaký se nabízí, s tím ovšem, že je velmi ošidné brát takový přístup jako jediné kritérium. A co se kvality umění týče, už vůbec ne. To konečně autoři připouštějí. Na druhé straně je ale seznam velmi reprezentativní, a i když lze polemizovat se zařazením těch konkrétních umělců na která místa, bereme-li seznam jako celek – a podle mě ho jinak brát není možno – je celkem odpovídající.“

Jan Skřivánek

Jakkoliv nelze klást automaticky rovnítko mezi vysoké umístění a uměleckou kvalitu, nabízí index zajímavou zprávu o současné výtvarné scéně a pro sběratele může být pomocným vodítkem při zvažování nákupů současného umění.

INZERCE

KODL
G A L E R I E

AUKČNÍ, PRODEJNÍ
A VÝSTAVNÍ GALERIE

Galerie Kodl, s.r.o.
Vítězná 11, Malá Strana,
150 00 Praha 5
otevířeno: 10–13, 14–18 h
tel.: 251 512 728
mobil: 602 327 669
e-mail: galerie@galeriekodl.cz
www.galeriekodl.cz

TRADICE OD ROKU 1885

Srdečně Vás zveme na náš tradiční jarní aukční den
v neděli 25. května od 13 hodin na pražském Žofíně

Jan Zrzavý: České městečko
olej a tempera na dřevě, dat. 1947, 29 x 39 cm
Vyvolávací cena: 1 500 000 Kč

František Muzika: Zátíší s melounem a hrozný
olej na plátně, dat. 1926, 66 x 83 cm
Vyvolávací cena: 1 900 000 Kč

Emil Filla: Hlava muže s dýmkou
olej na překližce, dat. 1915, 40 x 30 cm
Vyvolávací cena: 13 000 000 Kč

Čas nakupovat nábytek

Rok 2013 nepřinesl v oblasti českého trhu se starožitnostmi žádný nový výrazný trend. Podle oslovených starožitníků spíše došlo k prohloubení některých tendencí nastartovaných už v minulých letech. Zákazníci nadále kladou velký důraz na kvalitu předmětů, na jejich dokonalé uměleckořemeslné zpracování a na zvukná jména návrhářů a výrobců. Nenakupují impulzivně a bez rozmyslu, ale cíleně vyhledávají kvalitní kusy.

Na trhu s výtvarným a v menší míře i užitým uměním starožitníkům konkurují především aukční domy a rok od roku silněji také internetové prodeje. Většina obchodníků si zakládá na péči o svou stálou klientelu, protože ztráta každého zákazníka může být za těchto podmínek osudová. Osobní přístup k zákazníkům a poskytnutí maxima informací ke zboží je základ, shodují se. „Naším zákazníkům poskytujeme ‚rodokmen‘ ke všem nábytkovým kusům, které si u nás nechají zrestaurovat. Jeho součástí je restaurátorská zpráva s podrobnou fotodokumentací, popisem původu předmětu, stanovenou hodnotou před restaurováním i po něm a konečně

certifikát firmy,“ vypočítává David Fiala, majitel restaurátorského ateliéru, který nese jeho jméno.

Celosvětově lze v posledních letech sledovat odklon od starého umění. Proto se loni na aukcích i ve většině obchodů málo prodával starožitný nábytek, včetně barokního, empírového a biedermeierského. Nábytek obecně je na konci žebříčku možných investic a na trhu byla větší nabídka než poptávka. Lidé se často snaží nábytkových kusů spíše zbavovat. Pokud se zákazníci ke koupi odhodlají, požadují nábytek zrestaurovaný a plně funkční, často však nedocení hodnotu řemeslné práce restaurátorů, která logicky navyšuje prodejní cenu.

V oblasti nábytku byl loni největší zájem o 30. léta, o art deco a functionalismus. Tento módní trend trvá již několik let. Poptávka je především po nábytku české, respektive československé provenience, po výrobcích UP závodů Brno. Mezi nejžádanější návrháře patří Jindřich Halabala. Zmíněný sortiment vyhledávají nejen tuzemští kupci, ale například i mnichovská sbírka designu Die Neue Sammlung. „Německý design

1 PÁROVÉ EMPÍROVÉ GUERIDONY střední Evropa, kolem 1810, vyřezávané, zlatené a černěné dřevo, 90 × 55 cm, cena: 596 000 Kč, Arthouse Hejtmánek 13. 6. 2013

2 KAREL ORT: KŘESLO kolem roku 1930, chromovaný obecný kov, 81 × 55,5 × 90 cm, cena: 50 400 Kč, Sýpka 19. 10. 2013

1

2

máme zmapovaný kompletně, ale když se na českém trhu vyskytne nějaký výjimečný kus československé provenience, neváhám a koupím ho. Letos se mi podařilo získat ohýbané trubkové křeslo, které podle návrhu Karla Orta z roku 1930 vyrobila firma Hynek Gottwald,“ uvedl pro ART+ ředitel instituce, profesor Florian Hufnagl. Šlo o křeslo, které na své říjnové aukci nabídla aukční síň Sýpka. Mnichovské muzeum je získalo pár příhozů nad vyvolávací cenu za 50 tisíc korun.

Pokud jde o aukční prodeje, byla loni nejúspěšnější červnová aukce společnosti Arthouse Hejtmánek, kde se za více než sto tisíc korun prodalo hned deset kusů nábytku, což je vzhle-

dem k útlumu v tomto segmentu velký úspěch. Dva nejdražší kusy, párové empírové guerdiony a barokní jídelní stůl, se prodaly s výraznými nárůsty za 596 a 570 tisíc korun. Nárůst dále zaznamenala toskánská renesanční kredenc ze 16. století, která se dostala ze 118 na 223 tisíc, nebo barokní sáně v podobě skákajícího koně s mořskou pannou v přední části, které vystoupaly z 360 na 471 tisíc korun. Z modernistického nábytku se loni nejdražše prodal unikátní soubor karetního a kuřáckého stolu a dvou křesel od architekta Jana Kotěry z roku 1902 ze soukromé vídeňské sbírky. Na lednové aukci aukční síně Adolf Loos Apartment and Gallery vystoupal na 492 tisíc korun. ■ Lucie Zadražilová

Rekordní rok Jana Zrzavého

Jan Zrzavý patří dlouhodobě mezi nejprodávanější a nejdražší autory českých aukcí. Loňský rok pro něj byl v řadě ohledů rekordní. Ze stovky loni nabízených obrazů, kreseb a grafik jich nového majitele našla polovina, dohromady za více než 28 milionů korun, což je víc než v kterémkoli z minulých roků. Hned osm Zrzavého obrazů se prodalo za milionové částky, o rok dřív jich bylo pět.

Začneme ale v Londýně, kde byl v listopadu vydražen obraz *Spící hoch* z roku 1912 v novém autorském rekordu. Předaukční odhad počítal s překvapivě nízkou částkou 200 až 250 tisíc liber (bez aukční provize). Včetně všech poplatků však vítěz aukce nakonec zaplatil dvou až trojnásobek, 592 tisíc liber. V přepočtu tedy více než 19,3 milionu korun. Dosavadní, čtyři roky starý Zrzavého aukční rekord měl hodnotu necelých 12,4 milionu korun. Za tuto částku byl v listopadu 2009 vydražen obraz *Hornatá krajina* pocházející rovněž z roku 1912.

Vysokou cenu obrazu *Spící hoch* vysvětluje jeho časná datace, skvělá provenience i velký formát. Šlo o dosud největší Zrzavého plátno, které se objevilo v aukci. Obraz byl poprvé vystaven na podzim 1912 na výstavě Sursum v Obecním domě a Bohumil Kubišta jej velebil jako nejlepší dílo na celé výstavě. V roce 1918 obraz po výstavě v Topičově salonu koupil Adolf Loos, který jej odvezl do Paříže. Od slavného architekta si jej pak v následujícím roce koupil francouzsko-americký podnikatel Paul Verdier. Později obraz prošel blíž neidentifikovanými sbírkami v Montreálu a New Yorku. V Praze byl naposledy k vidění roce 1996 na výstavě sdružení Sursum v Galerii hlavního města Prahy.

Nejdražším Zrzavého loni prodaným obrazem na domácím trhu byly *Benátky I* z roku 1928. Mnohokrát vystavovaný a reprodukováný olej na plátně, který byl mimo jiné v roce 1930 prezentován na benátském bienále, se na aukci 1. Art Consulting prodal za 10,05 milionu korun. Na bienále v Benátkách byl o osm-

1

1 JAN ZRZAVÝ: SPÍČÍ HOCH, 1912, olej na plátně, 66 × 90 cm, cena: 542 500 GBP, Sotheby's 20. 11. 2013

2 JAN ZRZAVÝ: BENÁTKY I, 1928, olej na plátně, 48,5 × 63,5 cm, cena: 10 050 000 Kč, 1. Art Consulting 10. 2. 2013

náct let později vystaven i další několikaletý Zrzavého obraz, působivá tempera na plátně *Červená bárka* z roku 1948. Hlavní hvězda říjnové aukce European Arts se prodala s výrazným nárůstem za 3 miliony korun, což je druhá nejvyšší cena za Zrzavého poválečné dílo.

Mezi pracemi na papíře nejvíce zaujal barevně výrazný pastel *Lodi* z roku 1941, který se na aukci Galerie Kodl dostal z 540 na 960 tisíc korun, což je cenový re-

2

kord v dané kategorii. Z 216 na 492 tisíc korun vystoupala na aukci Adolf Loos Apartment and Gallery také rozměrná kresba tužkou a uhlím, jedna z ilustrací k Máchovu *Máji* z roku 1924. Za více než sto tisíc se prodaly ještě tři další kresby bárek. Z osmadvaceti nabízených grafik jich našla nového majitele polovina. Nejdražše populární *Benátské zátiší*, které se na aukci Galerie Dolmen prodalo za vyvolávací cenu 78 tisíc korun. ■ Jan Skřivánek

INZERCE

Legendy českého skla
art-cabinet.com

Rudolfinská akademie Asociace starožitníků, o.s.
Dvouleté rekvalifikační studium pro obor starožitník, vhodné též pro sběratele a milovníky umění. (Akreditace od MŠMT)

Profilové předměty:

- ✓ Dějiny umění
- ✓ Památková péče
- ✓ Užité umění
- ✓ Sběratelství
- ✓ Základy znalectví
- ✓ Odborné exkurze v Praze i mimo Prahu

Veškeré informace včetně přihlášky na webových stránkách www.asociace.com nebo na tel.: 222 322 580

ANTIK RUSKÉ UMĚNÍ A SÍŤ AFRIKA
Tř. 1. máje 12, Olomouc
antikelen@seznam.cz
420602583735

PRAVOSLAVNÁ IKONA
Svatý Panteleimon
je patronem lékařů,
kojných a porodních
asistentek.
(Uznávaný katolickou
a pravoslavnou církví)

Světové aukce ve znamení poválečného umění

Loňský rok by se dal charakterizovat jako mimořádně zdařilý především pro poválečné a současné umění. Vůbec poprvé se stalo, že všechny příčky v první desítce nejdražších děl prodaných v aukcích obsadila díla vytvořená v druhé polovině 20. století.

Triptychu od Francise Bacona z roku 1969, který se stal v listopadu v Christie's nejdražším dílem loňského roku, se dostávalo velké pozornosti už před samotnou aukcí. Atraktivitu díla zvyšovalo, že modelem pro obrazy Baconovi seděl neméně význačný malíř Lucian Freud a že v aukci se objevily poprvé a společně. Původně byly prodány samostatně kupcům z různých částí světa. Vyvolávací cena proto začínala na 85 milionech dolarů a skončila na 127 milionech. Včetně aukční provize se triptych *Studie Luciana Freuda* prodal za rekordních 142,4 milionu dolarů.

Nominálně se Baconův triptych stal historicky nejdražší prodaným obrazem na aukci. Pokud však zohledníme inflaci,

FRANCIS BACON: TŘI STUDIE LUCIANA FREUDA, 1969, olej na plátně, 198 × 147,5 cm, cena: 142 405 000 USD, Christie's 12. 11. 2013

patří tento titul dál van Goghovu *Portretu Dr. Gacheta* vydraženému v květnu 1990 za 82,5 milionu dolarů. To v dnešních cenách odpovídá částce 149,5 milionu dolarů. Baconovy obrazy vydražil newyorský galerista William Acquavella, který v aukci zastupoval Elaine Wynnovou, spolumajitelku několika kasin v Las Vegas a bývalou manželku známého sběratele Stephena A. Wynna. Do konce března bylo možné triptych zhlédnout v Muzeu umění v Portlandu, kam byl na čtvrt roku zapůjčen.

Hlavní hvězdou večerní aukce Sot-heby's, která se konala den po úspěchu Baconových obrazů, byl diptych Andyho Warhola *Stříbrná autohavárie*, dosud největší Warholovo dílo nabízené v aukci. Obrazy z roku 1963 se prodaly v novém autorském rekordu za 105 milionů dolarů, což je o 30 milionů více, než byl umělcův předchozí cenový rekord, který šest let držel jiný obraz z téže série. Ze sedmi Warholových monumentálních diptychů s námětem autohavárií je pouze tento jediný dosud v soukro-

mém držení. Jeho oranžovou variantu je například možné vidět ve vídeňském MUMOKu.

Loňský rok byl rekordní i pro řadu žijících autorů. Na květnové aukci Sot-heby's své aukční maximum o pár milionů vylepšil Gerhard Richter, když se jeho černobílý pohled na Milánský dóm prodal za 37,1 milionu dolarů. V listopadu osmdesátníka Richtera na pozici nejdražšího žijícího umělce vystřídal osmapadesátiletý Jeff Koons. Jeho víc než tři metry vysoká socha *Baloon Dog* v oranžové variantě se na aukci Christie's prodala za 58,4 milionu dolarů. Předchozí Koonsův rekord byl méně než poloviční, privátně však údajně byla jeho díla již prodávána i za vyšší částky. To ostatně potvrzuje i prohlášení novinového magnáta Petera M. Branta, který sochu prodával, že s aukční síní byl dohodnut, že pokud cena nepřesáhne určitou stanovenou hranici, což se nestalo, případně celá aukční přírážka jemu. Společnost Christie's tak podle něj na celém prodeji nevydělala ani dolar. ■ Michaela Banzetová

Sto milionů za tři měsíce

Za první tři měsíce letošního roku sběratelé na aukcích utratili přibližně 100 milionů korun, což je o dvě pětiny méně než ve stejném období loňského roku. Hodnota cenových nárůstů se oproti loňskému prvnímu čtvrtletí snížila na polovinu, cena nevydražených položek zůstala přibližně stejná. Index ART+, který tyto údaje převádí na jediné číslo, tak v prvním čtvrtletí pokračoval v poklesu. Proti svému historickému maximu z loňského září v posledním půlroce ztratil 15 procent. Jeho aktuální hodnota 743,92 bodu přibližně odpovídá stavu na konci ledna 2013.

Celkové zpomalení trhu nicméně nevylučuje individuální rekordy. V tomto směru byl začátek roku naopak velmi pozeňnaný. Nová autorská maxima zaznamenali Alois Kalvoda, Otakar Kubín, František Foltýn, František Drtikol, Zbyšek Sion či Stanislav Kolíbal. „Hned 4 z celkem 16-ti letošních autorských rekordů padly nad hranici 1 milionu korun a týkají se tedy nejvyšších cenových segmentů trhu. V cenové oblasti od 0,5 do 1 milionu korun dosáhlo nové nejvyšší autorské ceny zatím 5 děl. Za pozornost stojí, že mezi držiteli nových rekordů

jsou nyní i dva zástupci sochařských děl (jedno klasické a jedno poválečné) a dvě fotografie (jedna avantgardní a jedna poválečná),“ shrnuje šéfredaktorka portálu ART+ Marcela Chmelařová.

První výrazný rekord padl hned na první aukci roku 2014. Obraz Otakara Kubína *Music Hall Bobino* z roku 1910 se na lednové aukci společnosti Adolf Loos Apartment and Gallery prodal za vyvolávací cenu 5,08 milionu korun. Obraz byl inspirován Kubínovým pobytem v Paříži v roce 1908 a má vynikající provenienci. Léta byl v Národní galerii, kam se dostal konfiskací Čerovského sbírky. Vyvolávací cena byla nastavena o 2,2 milionu korun výše, než bylo dosavadní, osm let staré Kubínovo aukční maximum.

Nejúspěšnější aukcí z hlediska celkového obrátu byla únorová aukce společnosti 1. Art Consulting, která vynesla 44,7 milionu korun. Nejdražším dílem aukce a zatím i nejdražším dílem letošního roku se stalo rozměrné *Zátiší* od Emila Filly z roku 1924, které se prodalo za téměř 8,4 milionu korun. Dosažená cena je o to zajímavější, že obraz se na trh vrátil po velice krátké době. Loni

1 EMIL FILLA: ZÁTIŠÍ
1924, olej na plátně,
100 × 75 cm,
cena: 8 398 000 Kč,
1. Art Consulting
16. 2. 2014

2 JOSEF SUDEK: ZIMNÍ LES
pigmentový tisk,
7 × 10 cm,
cena: 336 000 Kč,
Dorotheum 8. 3. 2014

v červnu byl v Londýně vydražen včetně aukční provize a dalších poplatků za 4,6 milionu korun.

Za 900 tisíc korun byla na téže aukci v novém autorském cenovém rekordu vydražena také jedna ze soch Stanislava Kolíbal. Dražba bronzové krychle *Co bylo dříve hranou*, důležitého Kolíbalova díla z roku 1968, přitom začínala na 348 tisících korun. K vysoké ceně jistě přispěla i skvělá proveniencence sochy, která původně patřila někdejšímu řediteli Guggenheimova muzea Thomasi Messerovi. Do Česka se socha vrátila po více než čtyřiceti letech koncem loňského roku poté, co byla v lis-

topadu zakoupena v aukci newyorského aukčního domu Doyle.

Důležitou událostí z hlediska českého trhu je také cena 336 tisíc korun za fotografii Josefa Sudka *Zimní les*. Tento raný pigmentový tisk přitom na březnové aukci společnosti Dorotheum startoval na méně než desetině konečné ceny. Částka více než tři sta tisíc je nejen Sudkovým aukčním rekordem, ale současně i jednou z nejvyšších cen za fotografii vůbec. Obojí však platí pouze pro český trh, v zahraničí jsou vybrané Sudkovy snímky běžně prodávány i za výrazně vyšší ceny. ■ Jan Skřivánek

INZERCE

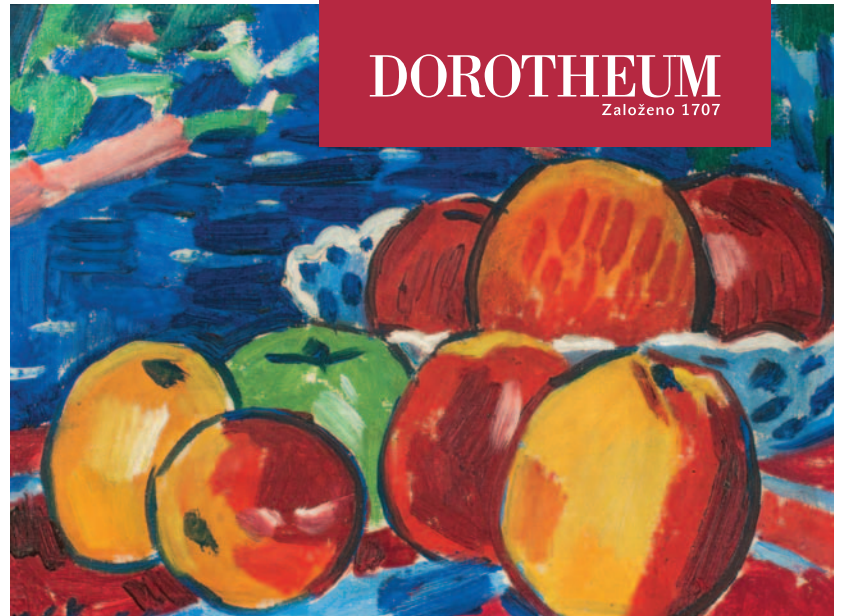
Aukce Umění a starožitnosti

24. KVĚTNA 2014 / 14 hod.
PRAGUE MARRIOTT HOTEL,
V Celnici 8, Praha 1

PŘEDAUKČNÍ VÝSTAVA
17.–24. KVĚTNA 2014
Galerie DOROTHEUM
Ovocný trh 2, Praha 1
po-pá / 10–19 h, so / 10–17 h
(24. 5. pouze 10–13 h)

Aukční katalog na www.dorotheum.com
www.youtube.com/dorotheumcz

Václav Špála – Zátiší s jablky, vyvolávací cena 250 000 Kč
Putt „Jaro“ – návrh Michael Powolný, kolem 1907,
vyvolávací cena 60 000 Kč

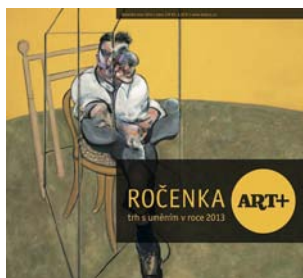
LETEM SVĚTEM

1

2

3

1 **DOMINIK LANG**
S ČERNÝM
ČTVERCEM OD
PAVLA MRKUSE,
foto: Jan Rasch

2 **KRIŠTOF KINTERA:**
SVĚT SE NETOČÍ
KOLEM TVÉ
ČERVENÉ HLAVY,
2013, polyuretan na
desce, 102 x 72 cm,
cena: 36 000 Kč,
European Arts
30. 3. 2014

3 **ROČENKA ART+,
TRH S UMĚNÍM
V ROCE 2013,**
Ambit Media 2014,
144 str., 139 Kč

Lang Osobností roku

PRAHA – Cenu Osobnost roku 2013, pořádanou časopisem Art+Antiques a portálem Artalk.cz, získal Dominik Lang. Cena je udělována žijícím autorům za nejvýraznější umělecký počin uplynulého roku na základě hlasování odborné poroty. Lang ocenění získal za dvě samostatná výstavní vystoupení – ve vídeňské Secesi a v Domě umění v Českých Budějovicích – a za účast na výstavě finalistů Ceny Jindřicha Chalupického. „Porota vyzdvihla Langovu schopnost obstát na mezinárodní umělecké scéně i to, že přes celkově kompaktní charakter své práce, v němž dominuje téma vnímání a prožívání fyzických i institucionálních komponent výstavního prostoru, nalézá od výstavy k výstavě vždy nové a objevné řešení,“ čteme v tiskové zprávě. Ocenění má formu černého čtverce, který pro vítěze vytváří vždy předchozí laureát. Dominik Lang tak získal černý čtverec od Pavla Mrkuse. Ten jej v logice své volné tvorby pojal jako popis původního Malevičova obrazu, na který cena odkazuje, ve formě html kódu. ■

Krištof Kintera
v Basileji

BASILEJ – Krištof Kintera, který loni oslavil čtyřicáté narozeniny a který patří mezi nejrespektovanější české umělce své generace, bude mít přes léto samo-

statnou výstavu v Muzeu Jeana Tinguelyho v Basileji. Půjde o jeho první velkou výstavu v zahraničním muzeu. Výstava nazvaná *I Am Not You* bude probíhat od 11. června do 28. září. V červnu ji tak budou moci zhlédnout návštěvníci veletrhu Art Basel, který je nejprestižnějším galerijním veletrhem na světě.

Jean Tinguely (1925–1991) byl švýcarským sochařem vytvářejícím fantastické pohyblivé stroje. Známa je jeho fontána v sousedství pařížského Centra Pompidou, na které s ním spolupracovala jeho manželka Niki de Saint Phalle. Muzeum, které opatruje jeho pozůstatost, se ve svém výstavním programu cíleně zaměřuje na umělce, kteří rovněž pracují s pohybem. Kintera, mezi jehož díla patří například dětská postavička bušící hlavou do zdi nebo mluvící havran, je tak pro muzeum ideálním kandidátem. ■

Vyšla Ročenka ART+

PRAHA – V půlce února vyšla již pátá Ročenka ART+, která shrnuje dění na trhu s uměním doma i v zahraničí. Rok 2013 byl na českých aukcích rekordní. Sběratelé a investoři utratili 946 milionů a za více než milion korun bylo vydraženo 157 děl. Ke koupi deseti nejdražších obrazů loňského roku by případný zájemce potřeboval 123 milionů korun.

Za posledních pět let se na českých aukcích podle statistik ART+ prodalo 636 uměleckých děl za více než milion korun. Nejvíce obrazy je zastoupen Václav Špála, jehož jméno v seznamu figuruje 59krát. Těsně za ním se objevuje Emil Filla s 57 obrazy. Třetí příčku s odstupem obsadil klasik moderního českého umění Čchi Paj-š' s 36 tušových malbami prodanými za více než milion korun. Ze stovky nejdražších obrazů a soch historicky vydražených na českých aukcích jich hned sedmdesát bylo prodáno v posledních pěti letech. Na koupi všech sto nejdražších děl by případný zájemce potřeboval 1,1 miliardy korun.

Ročenka ART+ vedle úvodních analýz zabývajících se aukčními prodeji, trhem se starožitnostmi, děním na Slovensku a ve světě obsahuje dvě desítky studií věnovaných konkrétním autorům nebo dílčím segmentům trhu. Pro platící uživatele ART+ a předplatitele časopisu Art+Antiques je zdarma, ve volném prodeji je k dostání za 139 korun. ■

POZVÁNKA

HODINY STOLNÍ, Lépine, Paříž, první polovina 19. stol.

Veletrh starožitností

Od čtvrtka 24. do neděle 27. dubna na Novoměstské radnici v Praze koná veletrh Antique, který pořádá Asociace starožitníků. Veletrh se koná dvakrát ročně a pravidelně se jej účastní více než pět desítek vystavovatelů z celé republiky. Téma veletrhu tentokrát zní starožitnosti pro gentlemany a jejich dámy. „Pánové se mohou těšit na předměty, které doprovázely každodenní život našich předků, jako jsou mince, kuřácké potřeby, soupravy na podávání vína, zbraně, lovecké potřeby nebo doplňky na pracovní stůl. Na ženy zase čeká výstava šperků, hodinek a dalších ryze dámských doplňků,“ vypočítává prezident Asociace starožitníků Jan Neumann. ■

Veletrh Antique / TERMÍN KONÁNÍ – 24.–26. 4. / NÁVŠTĚVNÍ HODINY – od 10.00 do 19.00, 27. 4. od 10.00 do 17.00 / VSTUPNÉ – 90 Kč (70 Kč) / WWW.ASOCIACE.COM

INZERCE

JOSEF MÁNES — UTONULÝ

Unikátní dílo nejvýznamnějšího českého malíře 19. století. Neobvyklý pohádkový výjev komorního formátu o dvacet let předešel výtvarný směr symbolismu, protože je ho možné považovat za revoluční a jedinečné umělecké dílo. Zároveň jde o poslední autorův známý obraz. Vznikl v roce 1867 na zámku Čechy pod Kosířem, kde tehdy u hraběte Sylva-Tarouccy autor tvořil v zámeckém ateliéru. Od roku 1907, kdy byla malba publikována v časopise *Dílo*, byl obraz dlouho neznámý. Objevil se až počátkem 21. století, kdy byl zapůjčen do stálé expozice krajinomalby Národní galerie, která také projevila zájem o jeho koupi. Dílo bylo několikrát publikováno, naposledy v knize *Krajina v českém umění 17.–20. století*, kterou vydala Národní galerie v Praze.

Vyvolávací cena: **20 000 000 Kč**

Masarykovo nábřeží 36
110 00 Praha 1

Telefon 224 933 960
Otevřeno po–pá
10.00–12.00 a 13.30–18.00

www.galerie-vltavin.cz

AUKČNÍ SÍŇ
VLTAVÍN

Aukční síň Vltavín — Praha — 25. 5. 2014